

JAN SYRGIR FYRI JÓLADØGURÐANUM

FYRRVERANDI EINALÆRARIN VIÐ GJÓGV, SUM ER ÓÐALSBÓNDI Á
EIÐI, HEVUR SELT HUNDRAÐ GÆS Í ÁR, UMFRAMT AT HANN HEVUR
NÓGVAR FASTAR KUNDAR, IÐ KEYPA SEYÐ FRÁ HONUM

- Nú eru tað fleiri ár síðani, at eg fór undir gásahald, og tað
hefur vundið støðugt upp á seg, sigur Jan Thomsen

Áhugin at keypa føroyskar gæs er stórur og støðugt vaksandi

SAMRØÐA

Jóannes Hansen
joannes@sosialurin.fo

Tvey tey seinastu árinu hevur tað verið skipað fyri kjøtkapping á Hotel Føroyum. Málið hevur verið at finna fram til, hvør eigur besta turkaða kjøtið. Tað valdast um smakk, útsjón, lit, fiti og okkurt annað eisini. Tað er sum við víninum. Tað valdast um árgang, hvaðani tað kemur, dygdina í drúunum, prosessina fram ímóti endaliga produktinum og so víðari og víðari.

Fyrstu kappingina vann ein eiðismaður. Hann eitur Jan Thomsen. Hann er óðalsmaður og tað við lít. Nógvu tey síðstu árinu hevur hann so við og við keypt jørð, og nú eigur hann fimm merkur í fyra hagapørtum – Fyri norðan, Fyri norðan Vál, í Miðhaga og so eisini við Gjógv, har hann var einalærari, inntil bygðaráðið í Sunda kommunu fyri nøkrum árum síðani samtykti at niðurleggja skúlan við Gjógv, og at bæði børnini og lærarin skuldu flytast í Norðskála-Oyra skúla. Har er 52 ára gamli eiðismaðurin

framvegis lærari.

Hann røktar Fyri norðan og Norðan Vál, og kjøtið, sum vann kappingina í fjør, var úr ervaseyði á markinum millum tvey tey hægstu fjøllini í landinum – Gráfelli og Slættaratind.

Tá ið tað verður lagt afturat, at Jan Thomsen skjýtur harur, veiðir síl og um sumrarnar er ferðaleiðari niðan á Slættaratind og Kollin og norður á Dal, so kemur tað ikki óvart á, tá ið tað verður sagt, at so nóg tann størsta partin av tíðini, tá ið hann ikki kennir børnunum longri suðuri í Sundalagnum, er Jan í fjósinum niðri við Vatnið, sum liggur í haganum Fyri norðan ella úti í náttúruni.

Í einari Tórður á túri sending í útvarpinum hjá Kringvarpi Føroya einaferð síðsta vár, var Jan Thomsen at hoyra, og tá hoyrdist, at hann veit nóg, at siga um heimbygdina.

At vera óðalsmaður og at hava fimm merkur í fyra hagapørtum er ein lívsformur. Tað er ikki klokkan, sum ger av, hvussu nógvi tíð verður brúkt til henda partin av arbeiðnum, men tað er, tá ið uppgáurnar eru fingnar frá hondini, at tað ber til at hugsa um annað. Tað

mest sum sigur seg sjálvt, at hjá allari familjuni snýr tað seg um kriotúrini, at røkta, slakta og tað, sum annars hongur uppi við.

Í heyst skipaði Eiðis kommuna fyri orðaskifti um landbúnaðin og framtidina, og tá var óðalsbóndin úti á Bø á Eiði við. Saman við soninum tekur hann sær av flettingini. Krov, avroð, garnatál og annar innvøllur fer víða í landinum.

Á Eiði verður seyðurin, sum so mangan aðra staðni í landinum, røktadur í felag. Hvussu nógvi verður tikið valdast um, hvussu árið roynist, men hjá Jan Thomsen liggur tað ofta oman fyri hundrað.

Gæsnar

Umframt seyðin og fjallgongdina so snýr fenaðurin seg eisini um gæsnar.

– Nú eru tað fleiri ár síðani, at eg fór undir gásahald, og tað hevur vundið støðugt upp á seg. Seinnapartin av sumrinum og út á heysti ganga gæsnar á stórum víddum innangarðs og eisini Norðan Á. Tá ið slaktið er av, eru gæsnar tað næsta, samstundis sum brundarnir skulu fáast út. Gæsnar

verða tiknar og slaktaðar so við og við, og sjálvandi hevur tað týðning at fáa hetta frá hondini eitt sindur fyri jól, tí talan er um jóladøgurða, sigur Jan Thomsen.

Bæði, tá ið tað ræður um seyð og gæs, eru kundarnir kring stóran part av landinum. Summir kundar fara norður til Eiðis eftir krov og gás, og Jan ferðast eisini suður í høvuðsstaðin, út á Skálafjørðin og til aðrar bygdir í Eysturoy og aðra staðni við fyri at avlevera jóladøgurðarnar.

Eru tað somu kundarnir, sum á hvørjum ári keypa gás frá sær?

– Stóri helmingurin eru fastir kundar, og restin skiftir eitt sindur.

Hvussu er áhugin fyri at keypa føroyska gás til døgurða á jólum?

– Hann er stórur og so spakuliga vaksandi.

Vit ynskja Jan og hansara eini gleðlig jól.

– Takk og á sama hátt ynskja vit tykkum í Miðlahúsinum og øllum føroyingum.